

JUBELSPEXSYNOPSIS:

THE WAR

LATER KNOWN

AS

WW:1

Idé: Detta är ett synopsis som bygger på devisen att en god historias bästa egenskap är förakt för sanningen men en djup respekt för det sannolika. Här är berättelsen om sju historiska personer vars liv kunde ha vävts ihop på detta sätt. Spexet utspelar sig under första världskriget, och då i huvudsak i en skyttegrav på västfronten. Valet av historisk händelse och miljöer är utmaningen att skapa komik av tragedi.

Av Henrik Granqvist

Arbetsnamn: På västfronten: senaste nytt!

Karaktärer:

- T.E. Lawrence Han är den sanne unge brittiske aristokraten, den riktiga collegesnobben. Ganska dryg och arrogant. Hyllar typiskt brittiska fenomen som cricket, hästpolo och kokta grönsaker. Dricker endast Gin & Tonic och té. Han lyckas kombinera en hyfsat sportig stil med en begynnande alkoholism.
- Samuel Beckett En ung missförstådd litteraturstuderande som begåvar sin omgivning med absurda och surrealistiska teorier om verkligheten. Befinner sig i en ständig väntan på något. Han är budbäraren och berättaren i dramat.
- Niels Bohr En lovande dansk fysikstudent som befinner sig på stipendium i England. Niels bär på en dröm om att skapa det perfekta vapnet. Han är en ganska go kille med smak för öl.
- Emmeline Pankhurst En viljestark Kvinna som verkar för kvinnors rätt till krigsrätt. Hon spelar på sin kvinnlighet och visar att kvinnor kanske skulle ha kunnat om det åtminstone funnits duschar. Stor knytblusvarning.
- Douglas Haig Det krigstokiga befälet vars språk skulle få även den mest ärrade skånska pansar kaptenen att framstå som Björne. Anfall är bästa försvar och han hyser ett djupt förakt mot olydnad, feighet och kvinnor.
- Florence Nightingale Den gamla elaka fältsjuksköterskan. Hon är sinnebilden för kvinnor som skrämte oss. Hon är fluortant, mattant, skolsköterska, lapplisa och tysk idrottskvinna; allt i ett. Lever med mottot: alla mår bra av ett ordentligt lavemang.
- Adolf Hitler Den misslyckade tyske korpralen som p.g.a. sin lillgamla besserwisserpersonlighet blivit utfryst från sin egen skyttegrav och nu, då han anses helt ofarlig, hittat en tillflyktsort i den brittiska skyttegravens. Han tråkar ut sin omgivning med tal om hur bra världen skulle bli om han fick bestämma.

Akt 1

Miljö: Scenbilden är scenen i en skola i Cambridge sedd bakifrån. Det vår publik ser är alltså baksidan av några kulisser och en stängd ridå i fonden.

Handling: Vår ridå går. Vi ser fyra personer ståendes på rad vända in mot scenen. Dom är tysta och koncentrerade. Nu går ridån i fonden. Starka strålkastare riktas mot de fyra inifrån scenen. De genomför nu ett avancerat **dans- och sångnummer**, hela tiden vända från publiken. När låten är klar går ridån i fonden ihop. Ridån går på nytt upp i fonden och de avtackas med sina namn mot den fiktiva publiken bortom ridån. Vad som utspelats är avslutningsnumret i den årliga sommarrevyn vid Camebridge university, augusti 1914. De som utför detta är universitetsstudenterna Lawrence, Samuel, Niels och Emmeline. När ridån gått ner infinner sig en tydlig glädje och lättnad hos de fyra eftersom revyn blev en succé. Man börjar ladda för efterköret. Direkt utbryter en konflikt om vem som egentligen hade ansvar för vad när det gällde att fixa efterköret. Här ”presenteras” karaktärerna genom sina olika ideal och smaker. Till slut sammanställs en buffé bestående av dansk öl och korv, Gin och Tonic samt vitt vin och räkor. Samuel hävdar att han mättas och berusas av livet. De förenas i en **nubbevisa** och en skål för en lyckad revy. Här fortsätter nu kvällen med de vanliga ingredienserna i en patetisk efterfest som t.ex. diskussioner om framtidsdrömmar, klantiga ragningsförsök samt allmänt sentimentalt dravel. Plötsligt ljuder en siren. Efter en viss förvirring om huruvida det är första måndagen i månaden och om i så fall klockan är tre på dagen eller om tiden över huvudtaget finns och i så fall varför, bestämmer man sig för att slå på radion. England har förklarat krig mot Tyskland. En viss förstämning sprider sig i rummet. Douglas Haig gör nu entré. Han har äntligen fått sitt krig och tänker inte förlora en sekund i sin strävan att rekrytera soldater till sitt infanterikompani. Niels som är en glad prick tackar genast ja; att han inte ens är engelsman bekommer honom inte. Samuel utses p.g.a. sin literära ådra till krigskorrespondent. Lawrence som omedelbart inser att krig inte är hans grej tvärvägrar. Haig löser det problemet raskt genom att tvångsrekrytera honom. Emmeline som hela tiden väntat på en förfrågan blir grymt besviken när Haig förkastar henne. Efter en giganternas kamp prövar Haig sitt trumfkort och erbjuder henne tjänst som fältluder. Till sin stora förvåning tackar Emmeline ja. Hon ska till fronten. Väl där kan hon säkert hitta något vettigare att göra. **Aktslutsång** på temat ”we’re in the army now”.

Akt 2

Miljö: Vi befinner oss i en skyttegrav på västfronten. Vallen mot fienden är in mot fonden. Vallen varierar i höjd så att skådisarna på något ställe alltid tvingas huka sig för att inte få huvudet ovanför krönet. Vallen ska finnas så att det går att agera uppe på vallen.

Handling: Det har nu gått åtta månader sedan de ryckte in. Sju av dessa har de tillbringat just här i denna skyttegrav på västfronten. Det är gryning och Lawrence sitter själv på scenen och ondgör sig över krigets meningslöshet. Ett stilla kulspruteknatter hörs på avstånd. En upprymd Niels gör entré för att visa Lawrence sin senaste idé till det perfekta vapnet. Detta är något återkommande. Niels idéer bygger på livsfarliga lösningar kring företeelser som stridsvagnen, helikoptern, stridsgaser samt någon luddig idé om att man kan bygga en bomb bestående av, tja i brist på annat, atomer. Efter det att Niels misslyckats med några vapenprov (dekor trick) gör Emmeline entré iklädd bunny dress. Hon är på ett fruktansvärt morgonhumör. **Morgon sång.** Lawrence och Niels som inte orkar höra på tjetet om bristen på sanitära installationer och dålig städning lämnar scenen. Samuel kommer nu lunkandes uppe på vallen. Han är ute på sin morgon runda och delar ut sin tidning ”På västfronten: senaste nytt”. Emmeline muntras upp av lite skvaller från de övriga skyttegravarna. Haig kommer och Emmeline bönar om att få ändrade stridsuppgifter. Hon har minsann legat i för fosterlandet, och borde få en befordran. Haig låter sig inte övertalas direkt, men veknar något och låter henne stanna på den dagliga morgonuppställningen. Nu när även Niels och Lawrence är inne utför Haig en grundlig visitation av de samlade. Mitt i visitationen gör nu Florence entré med en bricka med fluormuggar. Förstummade av skräck och avsky tvingas alla till en fluorsköljning. **Fluorvisa.** Alla utom Lawrence och Florence försvinner. Lawrence som under lång tid försökt få frisedel försöker nu övertyga Florence om att han lider av en rad åkommor. Resultatet blir att den sadistiska Florence släpar en skrikande Lawrence av scenen för att utsätta honom för några av sina favorittester. Kraftig gevärseld hörs. Niels, Haig och en nu stridsklädd Emmeline rusar in för att försvara krönet. Fram på krönet och nedrasandes i skyttegravan kommer Adolf. En något förbryllad skara försvarare stirrar på Adolf som med en lillgammal tolvårings retorik berättar om att han blivit utfrusen ur sin skyttegrav, men att det naturligtvis inte berodde på honom utan på alla inkompetenta undermänniskor i hans omgivning. De inser att Adolf är helt ofarlig och struntar i att slå ihjäl honom. Alla utom Adolf lämnar scenen. En plågad

Lawrence, som nu har alla de krämpor han tidigare skyllde på, kommer in. Han får också en slev av Adolfs syn på livet. Samuel kommer cyklande på krönet i "tour de France" kit. Han kommer med ett ilbud från generalstaben. Lawrence ifrågasätter hur det kan komma sig att både Samuel och Adolf kan komma och gå som de vill över krönet; men han begriper inget av deras svar. Samuel överlämnar sitt viktiga meddelande till Haig. Haig blåser i stridsluren. Han har fått den slutgiltiga anfallsordern. Hans grupp ska över krönet och gå mot tysken. Nu saknas bara en bekräftelse av anfallskoden. Alla utom Florence in på scenen stridsklara. **Stridslåt.** Florence in med en stor kantin för att servera "den sista måltiden". Det blev lapskojs. Lawrence undrar om det möjligtvis finns en kopp Té. Haig missförstår situationen och kommenderar anfall eftersom han väntat på bekräftelsen av kod:T. Alla utom Florence anfaller över krönet. En kraftig kulsprutesalva hörs. Alla faller bakåt. Alla blir liggande. Det blir tyst. Ridån går.

Akt 3

Miljö: En steril vit scenbild. Ett gallerförsatt fönster i fonden. En enkel våningssäng i ena scenkanten. Några pinnstolar. En glödlampa utan skärm hängande från taket.

Handling: Det är nu fyra månader senare. Deras anfall hade misslyckats totalt. De flesta hade fått svåra eller till och med livshotande skador. Nu är ju inte Florence en gammal fältsjuksköterska för inte, så hon hade räddat dem alla. Men för att det inte skulle upprepas har hon nu internerat dem på sin privata slutna vårdanstalt vid kanalkusten. Här hasar de nu runt i sina vita särkar. Florence kommer in för att genomföra det obligatoriska morgongymnastikpasset i god Ling stil. **Gympapasslåt.** Efter detta utförs morgonsamlingen där Florence delar ut dagens bestraffningar. Florences "behandlingar" har lett till att alla lider av olika mentala, psykiska eller motoriska störningar. Alla utom Adolf som är sig lik och har blivit Florences favorit. Han har utsetts till ordningsman i gruppen. Adolf börjar se Florence som en modersgestalt och vill att hon lär honom allt hon kan. Efter samlingen diskuterar Adolf och Florence olika ledarskapsstilar samt små lustiga medicinska experiment man kan utsätta sin omgivning för. Den övriga gruppen börjar nu enas i sin mission. De måste fly. En rad flyktidéer kastas fram, men förkastas lika fort. Niels får i uppdrag att framställa en flyktmaskin. **"Vi måste härifrån" a cappella**". Mot alla odds uppstår ett visst tycke mellan Emmeline och Haig. Deras relation bygger på filosofin "if you can't beat them, join them". Niels dyker upp och har lyckats skapa en radiosändare. Efter vissa irrfärder via radio Luxemburg får han svar. Han får svar av ett gäng glada irländska radioamatörer, IRA. Lawrence har vid det här laget tröttnat på allt vad England heter och har, om de nu lyckas rymma, bestämt sig för att emigrera så långt från England som möjligt. Varför inte till Arabien. Plötsligt sprängs ett stort hål i väggen. De glada radioamatörerna kommer in och meddelar att de redan grävt en flykttunnel. En tunnel under kanalen. Emmeline, Haig, Lawrence, Samuel och Niels flyr. När Florence kommer in hittar hon Adolf sittande och gråtande på scenen. Han hade tyckt att det var så roligt att få vara ordningsman i gruppen. Florence tröstar honom med att han säkert blir någon sorts ordningsman när han blir stor. **Slutsång.**